

عنوان مقاله:

تحلیل محتوای برنامه های توسعه جمهوری اسلامی ایران از منظر توجه به فقر و طرد اجتماعی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های برنامه و توسعه، دوره 3، شماره 4 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 45

نویسندگان:

زهرا آذری - دانشجوی دکتری اقتصاد نهادگرایی، دانشکده اقتصاد و مدیریت، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

پرویز محمدزاده - استاد اقتصاد، گروه توسعه اقتصادی و برنامه ریزی، دانشکده اقتصاد و مدیریت، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

داوود بهبودی - استاد اقتصاد، گروه توسعه اقتصادی و برنامه ریزی، دانشکده اقتصاد و مدیریت، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

خلاصه مقاله:

یکی از اسنادی که معمولاً به عنوان سند بالادستی و هدایتگر توسعه، مبنای عمل مجریان قرار می گیرد، برنامه های پنج ساله توسعه کشور است. هدف تحقیق حاضر، پاسخ به این پرسش محوری است که در این برنامه ها، رفع فقر که از اهداف نظام جمهوری اسلامی است، چگونه در سیاست گذاری ها مورد توجه واقع شده است؟ برای پاسخگویی به سوال پژوهش، از تکنیک تحلیل محتوای کمی استفاده شده است. نظریه مبنایی در نظر گرفته شده برای تحلیل محتوای برنامه های توسعه، رویکرد فقر درآمدی، فقر قابلیت و طرد اجتماعی است. جامعه آماری پژوهش، مفاد شش برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران است. نتایج بیانگر این است که در این بین، برنامه دوم توسعه بیشترین توجه و برنامه اول توسعه کمترین توجه را به سه رویکرد مورد مطالعه داشته اند. برنامه های اول، چهارم و پنجم توجهی به فقر درآمدی نداشته اند و برنامه های دوم، سوم و ششم، با در نظر گرفتن فقر درآمدی، به فقر قابلیت و طرد اجتماعی توجه نموده اند. باتوجه به حرکت پرنوسان برنامه های توسعه جمهوری اسلامی ایران، درجهت مبارزه با فقر و محرومیت، و تحقق نیافتن هدف نظام جمهوری اسلامی ایران، پیشنهاد می شود که سندی تحت عنوان «سند اصلاحات نهادی» جهت اصلاح نهادهایی همچون قواعد رسمی و حکمرانی (نهادهای سطوح دوم و سوم، مطابق نظریه چهار سطح تحلیل اجتماعی ویلیامسون) تدوین شده و برنامه های توسعه پیشرو، درجهت پیشبرد آن سند نگاشته و عملیاتی شوند. اصلاحات نهادی زمینه لازم برای رشد فراگیر را فراهم خواهد آورد که نتیجه آن، رفع فقر قابلیت و طرد اجتماعی در کشور و ارتقای وضعیت درآمدی افراد خواهد بود.

کلمات کلیدی:

برنامه توسعه، فقر درآمدی، فقر قابلیت، طرد اجتماعی و تحلیل محتوا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1635150>

